

גליון

מעורלפת
ספירים

במשנתו של הבעש"ט הקדוש

פרשת
וישב

גליון קמ"ד

מאמר "איסור גיד הנשה" [ח"ב]

גיד הנשה ב"עולם שנה נפש" | גיד הנשה עניינו הסתר אלוקות - לכן הוא מוכוון כנגד תשעה באב | נר חנוכה שעניינו גילוי אלוקות למטה - מתקן את פגם גיד הנשה

פירושם כדלהלן:

א. ה"נפש" הוא התרחבות הדבר "עצמו" והתפשטותו כלפי חוץ ממנו, דהיינו מן המקום שבו הוא "עצמו" מצוי. ב. ה"עולם" הוא השטח, הרקע והמצע, שעל גביו מתרחשים כל האירועים והמקרים של ה"נפש". ג. וה"זמן" הוא המאפשר את שינוי המצבים ותנועתם במציאות.

גיד הנשה ב"עולם שנה נפש"

הנה נודע שאחד מחידושי תורת הקבלה, המקבלים מקום משמעותי במשנת הבעש"ט זיע"א בפרט ובתורת החסידות בכלל, הוא העניין הנקרא "עולם שנה נפש".

עניין זה נתפס בתורת הבעש"ט כהשלכה שלושות חלקי המציאות, המקיפים כל עניין ומושג, הנקראים: "מהות איכות וכמות", כלומר עצם הדבר, כמותו, ואיכותו, אשר

דברים אלו עמוקים ארוכים ורחבים ומבוארים למיין ואי אפשר לבאר הכל רק למי שזכה והאיר' יתברר עיניו לחזות בנועם ה' איך כל עלילות מצעדי גבר ותחבולותיו מחשבתו ורצונו הכל כאשר לכל הוא נמשך מאמיתות מחשבתו ורצונו של ה' יתברר והוא רק כרזון ביד החוצב בו, ומכל מחשבות ופעולות אדם נוכל לעמוד ולהתבונן על מחשבות ופעולות ה' יתברר איך הם עניני מבשרי אחזה אלוה.

וראה מה שהארץ לבאר בעניין העש"ן בספה"ק ליקוטי תורה (פ"ר חקת) זול"ק: וביאור זה הוא כי הנה ידוע ומבואר בספר יצירה דיש בחי' עולם שנה נפש פי' עולם הוא כולל כל הרקיעים והארץ וכל גופות הנבראים דדצמ"ח ונפש הוא בחי' חיות אלהות המתלבש בהם בחי' ממכ"ע (והתלבשות זו הוא ע"י בחי' שנה ובמשי"ת) והנה בבחי' עולם יש ג"כ חילוקי מדרגות גבוה מעל גבוה לאין קץ בבחי' הדרכות החומר והכלי שכל הגבוה גבוה הוא יותר רוחני ומופשט מן ההגשמה כמו שנראה בחוש במעלת גוף החי על בחי' דומם וצומח ובחי' מדבר למעלה מבחי' חי וכן דרך כלל חומר הרקיעים מזוכך לאין שיעור מחומר הארץ ויסודות גשמיים ועד"ו גבוה מעל גבוה כנודע שכמו שיש ז' רקיעים גשמיים כך יש גם כן ז' רקיעים רוחניים ונק' ז' היכלות כו' ויש כמה בחי' ומדרגות בחי' היכלות הנ"ל וכך ג"כ בחי' הנפש והוא האור והחיות האלקי הנמשך לכן מאור א"ס ב"ה ומתלבש בהעולמות הוא בהם בחילוק מדרגות לפי ערך בחינת הדרכות מהות כלי העולם כך מאיר ומתגלה בו בחי' האור והנפש כו' שבעולם העליון האור והחיות שם מבחי' מעלה ומדרגה העליונה כמו בג"ע העליון הנשמות יושבין ונהנין מזויו כו'.

ועד"ו הו"ך האור ומשתלשל בירידת המדרגות רבות מאד עד שבא ונמשך האור והחיות בעולם השפל בצמצום גדול מאד וכן אור וחיות שמים וארץ והמזלות הקבועים בהם שאין לך עשב מלמטה שאין לו מלד מלמעלה הממכה בו ואומר לו גדל והוא בחי' החיות והנפש היותר אחרון המחיה בחי' העשבים כו'.

וכל בחינת סדר ההשתלשלות של בחי' הנפש והעולם בבי"ע מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין כמו בעשבים הגדילים מהמזל הוא הנק' ממכ"ע והיינו בחי' נפש המתלבשת בבחי' עולם ולערך בחי' העולם כך הוא בחי' הנפש. אך להבין ענין בחי' שנה. הענין הדנה אנו אורמים ובוטבו מחדש בכל יום מעשה בראשית. ופי' ענין התחדשות זו הוא כי הנה כתוב והחיות רצוא ושוב עד"מ החיות של רוח החיים שבאדם שהוא דופק כלבו בבחי' ר"ש דהיינו בחי' הסתלקות לחזור למקורו ובחי' התפשטות להחיות האברים ידוע שמהו באה סיבת הנשימה וכן חזור חלילה שמתפסק אלק שמתפשט ואח"כ חוזר ומתפשט וכן הוא בכל יגיע על כל נשימה ונשימה יש הסתלקות והתפשטות. וכדומא זאת הוא למעלה בחיות האלקי שבנבראים בחי' רצוא ושוב. וזהו החיות רצוא ושוב דזה קאי על כללות החיות שבעולמות והו' ג"כ בחי' מטי ולא מטי הנזכר בע"ח.

* וראה מה שבאר הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע בזה בספה"ק ליקוטי אמרים (את 10) דרך משל באדם כשנופל לו איזה מחשבה במוחו והיא קשורה וסגומה תחילה עדיין רק מתגלה במוחו ראשית הגילוי היינו מחשבת כו' וכך ואחר כך הוא ממשכה לאורך וגם לרוחב. פירוש שמתפשט ומתרחבת בכמות שהוא האורך וגם באיכות ומתו שהוא הרוחב ואז נפסקה המחשבה ואין לה עוד להמשך, אך שיהי מולת מחשבה אחרת ואז היא נקראת ה"א כמו שמובא בזהוה שהוא לאחר שקיבלה העובר בתוכה שהוא ה" תוך ד' ובכוחה להוליד עוד י' ראשית והתחלה למחשבה אחרת, ולכן ד' הוות עד שלא נקראת אם ולא קיבלת עובר אבל מצד קבלת העובר נקראת ה' והיא אם להוליד עוד.

ולכך שורש צורות המשכת המחשבה (שם צורת האותיות כ"ל) הם י"ד הדל"ת יש י' בתוכה היינו העובר שמולדת עוד פעם י"ד ולכן הם יו"ק אבות ואמות כל הצורות והם שני התי"ן כמו שני אבות שהם י' ו' כי מן ה' נמשך תיכף ד' ולכך מילוי ה' הוא יו"ד כי פירוש מילוי היינו מה שאינו מפורש רק הוא בכח ההתמלאת כו' והי' מתמלאת לוי"ו וגם ל"ד וזו הדל"ת היא המולדת הוי"ו, והיינו כי התפשטות לאורך ורוחב יש מיד בנקודה והיינו מיד שתפול מחשבה סתומה בלבו הוא מתבונן בה באורך ורוחב פירוש בכמות ואיכות כמו שנתבאר ואחר כך היא מתפשטת לאורך אותה בתבונה סתומה והוא ה"ר"ן הולד מן ה' ראשונה ואחר כך מתרחבת לרוחב ונעשית ה' אחרונה להוליד י' אחרת.

דרך משל כשמתחיל לחשוב לבנות בית ואחר כך מתבונן בו בכמות ואיכות ואחר כך מאריך במחשבתו לעמוד על כל פרטיה ואחר כך הוא משלמת כל מה שיש לחשוב בזה ואז נולד אחר כך מחשבה אחרת, כך היה דרך משל מחשבת בריאת העולם אצל ה' יתברך ויק"ק הם שורשי אבות ואמות כל הבריאה שמתם נולדו כל הצורות והתמונות שבהם נבראו שמים וארץ וכל הנבראים שהיו כולם חקוקים במחשבתו של ה' יתברך וכן עלו במחשבה לפניו, והם ארבע אותיות במחשבה על דרך הנוצר ובכלל מן המחשבה עד סוף המעשה גם כן חלוקים לארבע אלו כידוע מארבעה עולמות אצילות בריאה יצירה עשייה שהם נגד מחשבה ורצון וכוחות הפעולה וגמר הפעולה שהוא גם כן ממש דומת ארבע חלוקות ומחשבה עצמה שנתבאר, וארבע חלוקות אלו הם גם כן בכל אלו הארבע הנזכרים על דרך משל המעשה שבהן בית יש ארבע חלוקות תחילה קונה עצים ואבנים החומרים המצטרפים לבית ואחר כך משפם ומתקנם אלו לכתלים ואלו תהקרו וזה לרצפה וכיוצא בו ואחר כך עוסק בבנין ואחר כך נגמר ונעשה בית, וכן בכלל הארבע הנזכרים על דרך משל המעשה שבהן בית יש ארבע חלוקות תחילה קונה מדרגות הנזכרים שכן הפועל שבנפעל הם שני האבות והנפעל הם שתי האמהות הנזכרים והצורה הוא כח הפועל שבחומר ומקורם הם ארבע אותיות הוי"ה ש"ו אבות ושני התי"ן אמהות כנזכר למעלה.

שלושה הגבלות וצמצומים אלו אינם שלושה מושגים נפרדים, אלא הם שלושה ממדים זוויות של אותו העניין האחד המושג על ידי האדם, כי ה"עולם" מתאר את "כמותו" וריבויו של העניין, ה"שנה" את "איכותו" ויכולתו להתקיים בזמן, וה"נפש" את "מהותו" ופנימיותו של העניין

המתפשט ומושג על ידי האדם, וכפי שמבאר הרה"ק רבי מענדל מוויטעפסק זי"ע בספ"ק פרי הארץ.¹ לאור זאת מובן מה שכתב מרנא הבעל של טוב זיע"א על פי דבריו של הראב"ד,² וכן מובא בהרבה מספרי הקבלה והחסידות,³ כי כל מה שמושג על ידי האדם באמצעות

זהו ענין ההתחדשות החיות כמאמר מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית שהרי כל רגע מסתלק החיות הראשון וחוזר ונמשך חיות חדש ממקורו וכך הוא תמיד בחי רצוא ושוב.

וזהו ענין בחי' שנה כי שרש התהוות הזמן הוא מצד בחי' המשנה זו שהחיות נמשך בכניית רצוא ושוב שהוא התחלפות והתפסות וע"ז נתהווה חומר רצע ע"מ כי ע"י שהחיות רצוא ושוב היה מוכרח להיות שהיו זמן מה. ומצד ריבוי בחי' התחלפות החיות לבחינות ומדרגות רבות מאד לכל בחי' ומדרגה מפרטי מדרגות אלו נמשך ע"י רו"ש לכך מתהווה הזמן כמו שהוא אצלינו כי וכמ"ש במ"א באריכות בני' וענין התשובה קדמה לעולם.

ומעתה יש להבין פירושו וענין ל' עולם מהו דהנה החיות אלקי שבכל עולם המתלכט בו להחיותו הנקרא נפש הוא כדמיין החיות של הנשמה בגוף שלה שמסתתרת היא בגוף והגוף מבלגשה ועלמה החיות הזו של דרך המשלך שיושב בחדרו סגור וצפון שהיכלו וחדרו מעלימו בלתי גלות נגלות לשום אדם.

וכך נלמעה בחי' אור חיות האלקי מאור א"ס ב"ה מלוכב ועלעל בתוך כל עלמין שהעולמות ההיכלות הם המסתירים על אור האלקי לבלתי גלות נגלות כמו שהנשמה המתלבשת בגוף היא נעלמת שאינה נראית ונגלית. וכן אר"ל פ"ק דברכות רואה ואינו נראה כי ע"ש ולכן נקראו בשם עולמות. שהוא ג"כ לשון העלם על שהם מעלמים ומסתמים לו.

אך בחי' ההסתר וההעלם היה הוא בא לפי ערך המדרגות של העולמות מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין כ"ל שעבולם היותר עליון שם אין ההסתר כ"כ. אך בריבוי ירידת המדרגות מעילה לעלול עד סיום עולם העשיה כמו בעוה"ז השפל שלנו ההסתר וההעלם בתכלית החושך עד שנראים השמים והארץ בבחי' גשם נפרד ממש בלתי בחי' ביטול. משא"כ למעלה מזה העולם החומרי הרי נאמר וצבא השמים לך משתחיים ואפי' הוא העולם משה הנה הגלגלים יש בהם עדיין מבחי' הביטול כמו בגלגל השמש שמתחזה כלפי מערב כן שאר הגלגלים. משא"כ היסודות שתחת גלגל הירח שהם חומרים עבים כמו עפר הארץ הגשמית.

וז"ש לע"ל (שפיעה סי' ב"א) ה' שמים כעשן נבלחו והארץ כבגד תבלה. וי' יכול בחי' חומריות שלהם וייתחדש אור בריאה חדשה בה' שמים וארץ חלקים. כמ"ש כי כאשר השמים החדישים י' אור עושה ודאק שליו י' מסתמים ומעלמים על אור חיותו, הנמשך מא"ס ב"ה שיתגלה כבוד ה' בלתי הסתר והעלם וכמ"ש כי עין בעין יראו כו' ונגלה כבוד ה' כו'. עכ"ל.

וע"י בספ"ק בני יששכר (מאמרי השבתות, מאמר א' אות טו) שחילק שם כל אחד משלושה אלו (עש"ק) ג"כ ל' חלקים. וזה לשון קדשו: בזהוה יתרו (פ"ח פ"א) ד' יצחק אמר כתוב (בראשית ג' ויברך אלקים את יום השביעי, וכתוב במן ששת ימים תלקטוהו וביום השביעי שבת לא יהיה בו נשפוט ש"ס), כיון דלא משתכח ביה מזונא מה ברכתא אשתכח ביה, אלא הכי תאנא כל ברכתא לדעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, ותאנא אמאי לא אשתכח מנא ביומא שביעאה מעולם חיות דהאי יומא מתברכאן מניה כל שיתא יומין עילאין, וכמו עכ"ל.

שמעתי מפה קדוש כבוד אדומ"ו הרב הקדוש מה"ר מנחם מענדיל זצוק"ל שהקשה, הרי הקושיא במקומה עומדת אמאי לא אשתכח מנא ומזוני ביומא שביעאה כיון דמהיאי יומא מתברכאן כולוהו יומא.

והסביר הוא זצ"ל, דהנה בספר יצירה (פ"ג פ"ב) מביאר חלוקת סדר הבריאה עולם שנה נפש, והנה תראה העולם בכלל נחלק לשלושה חלקים, עולם השפל, עולם הגלגלים, עולם הנבדל למעלה מן הגלגלים, והשנה בכלל הוא הזמן נחלק ג"כ לשלושה חלקים, ימי החול, ומועדי י"י, ושבט, והנפש ג"כ נחלק לשלושה חלקים, נפש, רוח, נשמה.

והנה תקח ראייה מן הקרוב אצלינו ביותר היינו הנפש, הנה משכן הנפש היא בכבד, משכן הרוח היא בלב, משכן הנשמה היא במוח, וככל מקדשיים שיש להם קיום בגוף על ידי המוח, הנה המוח חלק דרך הפה שהוא בראש, והולך אל הלכל שם הרוח, ואל הכבד אשר שם הנפש, הנה כולם מקבלים על ידי המעבר שיש בראש אשר שם משכן הנשמה, ושם לא נשאר מאומה כי הנשמה היא הרוחני ומגיע על ידי המוח לכולם ובה לא נשאר מאומה מן המוח המוגשם, וכמו תצא בחלק העולם, כי הנה השפעת עולם הגלגלים ועולם השפל הוא מעולם השכל הנבדל, והעולם הנבדל הוא רוחו ונעלם ונבדל מכל גשמיות תנועות העולם, ובה תתבונן ג"כ בחלק השנה שהיא הזמן, בזה שאתה רואה ששבת לא אשתכח ביה מנא ומזוני, בזה תתבונן דמהיאי יומא

מתברכין כל שיתא יומין והוא נבדל מערכם כדמיון הנשמה ה"ל שכתבנו, כל זה שמעתי ממנדל אדומ"ו זצוק"ל וקצת המרכת בבניאר.

¹ וראה מה שכתב בספ"ק שם משמואל (פ"א ראה תהי"ח) וז"ל: נראה לפרש ענין שילה וירושלים בשניהם נאמר אל המקום אשר יבחר ה', ובאשר האדם הוא עולם קטן, מן עולם אחר. וכן נבוא להבין העולם הגדול ומן הגדול את הקטן, כי עולם שנה נפש הם מביניהם חלק.

² וראה מה שביאר בספ"ק עמוד העבודה (ביאור מילים וזאת אות א'): כמות הוא משלון כמה שהוא שאלה על אורך ורוחב וגובה לומר כמה הוא ארכו או כמה הוא רחבו או כמה הוא גבהו והוא שם נוסף לומר כמה הוא מנינם אם ששה או עשר או עשרים וכדומה ונקרא האורך והרוחב והגובה בשם כמות לפי שעליהם נופל שאלת כמה והתשובה היא על שאלת שו' וכך ארכו או רחבו, ואיכות הוא משלון איך שהוא שאלה על תכונת הדבר כמו שאיך הוא ויבש ואויר ותכונתו היא ולח ומים קר ויבש ועפר קר ויבש ואש ואויר הם קלים ומים ועפר הם כבדים ועל ענינים אלו נופל שאלת איך קלומר איך הוא תכונתו וכן יבש או לח או קל או כבד ולזה נקרא תכונות הללו בשם איכות לפי שאל תכונות הללו נופל שאלת איך, ומאות הוא משלון מה עד שתייה התשובה דומם או צומח פלוני ופלוני או חי פלוני ופלוני, המשל בזה כשישאל אדם על איזה כלי מה מהותה אם כסף או זהב או ברזל או עץ לקומר מה עצמות הכלי נמצא עצמות הכלי תקרא מהות.

³ והוא לך לנכון קדשו (פרישת מסות ומסעי), והוא ענין כל הנביאים שנתבאו בכה שהיא השכינה הנקראת דבור כמאמר (במדבר כג ה) וכה תדבר וכה אמר ה', (שמות כב) וכידוע (הקדמת פ"ד פ"ב), והוא על דרך הנוכח על ידי אותיות מחשבתו בהצטרף היראה, מוסף עליהם כפי שהתנבא בזה הדבר שהוא ענין החיות שבאותיות המחשבה והאתבה, כי משה היה פרוש מן האשה הנקראת כלי והיכל שהמה האותיות וכל דביקותו היה בחיות שבתוכו הנקראת על במספר י"א אות י"ו, נמבאר בספרי המקובלים שבכל דבר יש עולם נפש ויש עולם האשה וכלי המאכל, שנה הוא הזמן, נפש הוא החיות שבתוכו, והוא ענין שבכל דבר מהותו וכמותו ואיכותו, מהות הוא ענין העצמות והחיות איכות הוא ענין העולם, כמות הוא זמן, והנה המהות היא החיות שבתוך האיכות והאיכות והאיך מתחלק לכמה שהוא ענין האותיות והחיות שבתוכם, והנה על שאלת מהות כשאומר מוח שייך לומר זה, וכן על שאלת האיכות שאומר איך לחשיב בה, לכן כל הנביאים נתנבאו בכה מוסף עליהם משה שהתנבא בזה ממעלה למטה דרך כה כמאמר זה הדבר כי הנקרא שכינה, לכן פה אל פה אדבר בו שהוא החיות שבתוכו האהבה והשמה והדבר אמר פכ"פ במראה ולא בחידות שהתנבא בזה כאדם שמראה באצבע, והנבואה בכה הוא ענין חידה וכל הנביאים היה מתנבילים מפני היראה ומשה היה עומד על עמדו שמדתו היא האהבה, או ענין פא"פ היא להיות הפה נקרא ע"ש דרגא התחתונה מן ההשגת שהוא הדבור, והנה כל הנביאים היה הפה העליון שהיא השכינה כנגד מחשבה אצלם משא"כ משה שהיה דבוק למעלה במחשבתו והפה העליון היה כנגד פיו ומדבר בדבר ה' וזהו (ברכות פה ע"ה פ"ח ש"מ י"ט) משה דבר והאלהים וענוו בקולו של משה.

⁴ סי' י"א פ"א. ו' כמשי"כ בפירושו ר"י סגי נהור לספר יצירה, וז"ל: ונמצא הכל מחובר בעליונים ובתחתונים והוא מן עולם שנה ונפש, כי כל מה שיש בעולם יש בשנה, וכל מה שיש בעולם נבונה יש בנפש. והנשמה מפרקת את הכל, והדברים מתמרימים על מזה שהם חיות מתוך חיות.

וכ"כ בפירושו הרמ"ק לספר יצירה (מפ"ח פ"ח): והעידים הם עולם"ם שניה נפ"ש – פירושו כאשר נבחיין עולם בניני עצמו או שנה בפני עצמה או נפש בפני עצמו, נמצא עדותם שיום עדים נאמנים שלא יוסף זה על דברי זה ולא יפחת זה מזה, אלא מה שיש בזה שיהיה זה.

⁵ לדבאיתם בספ"ק פ"א מור ענינים (פ"א ראה), תובא בספ"ק אורח חיים פ"א יתרו ד"ה הנה תבונן) וז"ל: דנודע סוד עולם שנה נפש שכל אחד הוא קומה שלימה מרמ"ח אברים וסס"ה גידים כמו שיש בנפש האדם כן יש בעולם. וכן יש בשנה. עוד איתא שם (פ"א ראה): נודע כי כבוד עש"ן קומה עולם שנה נפש בכל אחד יש קומה שלימה מרמ"ח אברים וסס"ה גידים ענין קומה שלהם כמו שכתב הראב"ד בפירושו לספר יצירה על פסוק (שמות י"ח) ויהי סני עשן כולו שתיבת עש"ן רמזו על עולם שנה נפש כי כמו שיש בנפש קומה מרמ"ח אברים וסס"ה גידים כן יש בעולם כמו

ביום תשעה באב כמבואר בזוה"ק וכמו שיבואר להלן¹, וב"עולם" הוא מתבטא בעיר צור כמבואר בספה"ק מגן אברהם², או בהר שעיר כמבואר בספה"ק שפת אמת³.

הצד השווה שבשלושה אלו, הוא מה שדווקא בהם, יותר מבשאר המקומות הזמנים או חלקי הנפש, נמצאת האלוקות בהסתר ביותר, ועבודת האדם בהם הוא לגלות ולחשוף את האלוקות הנמצאת אפילו שם.

גיד הנשה עניינו הסתר אלוקות – לכן הוא מכוון כנגד תשעה באב

דהנה הובא הרבה פעמים בספרי החסידות⁴ מה דאיתא

"העולם" מוכרח להיתפס אצלו גם בצמעות ה"שנה" או ה"נפש".

"ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו, קבלתי ממורי שיש באדם עשר ספירות כי הוא עולם קטן, וכמו שכתב הראב"י⁵, כי מה שיש בעולמות עליונים הוא גם כן בשנה ובנפש האדם, וסימנין והר סיני עשן וכו', היינו כי תיבת עשן הוא ראשי תיבות עולם שנה נפש כידוע, יעויין שם"⁶:

כן הוא הדבר בנוגע לעניני הרוחני המתבטא במושג "גיד הנשה", שענינו הסתר אלוקות בתחתונים - באדם ובעולם - כמבואר במאמר הקודם, אשר לפי המבואר בספרי החסידות מתבטא ענין זה בשלושה הרבדים הנ"ל: ב"נפש" הוא מתבטא ב"גיד הנשה", ב"שנה" הוא מתבטא

שמצינו שנקרא הארץ בשם איברים טבור הארץ ופי הארץ ערות הארץ וכן בשנה הימים מיוחדים שכל אחד מספ"ה ימים הוא בחינת גיד פרטי.

וכן כתב בספה"ק מגן אברהם לרה"ק המגיד מטריס"א⁷ (פר' מקץ ושבת תוס'ה) וזאת גם כן ידוע בסוד הכתוב (שמות י"ח) והר סיני עשן כולו עשן נטף עולם שנה נפש, כל מה שיש בעולם יש בשנה ויש בנפש, ומה שיש בנפש יש בעולם ויש בשנה, וכשם שיש בנפש ד' בחינות שהם נפש רוח נשמה ונשמה לנשמה, כמו כי יש בשנה ובעולם, ובכל עולם מאריבע עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה יש ד' בחינות האלו פרוש רוח נשמה ונשמה לנשמה.

וכן כתב בספה"ק **ערבי נחל** (שירי חלה לפר' שבט): ונראה לי לבאר כל זה בסוד עולם שנה נפש המבואר בספר יצירה, והענין, כי הקב"ה ברא שלשה דברים במשקל א', כי ברא **נפש האדם ויש בה כחות לאלפים ולרבבות**, כמו שראינו כל בני אדם למשפחותיהם רבים כחול הי חולקים כל אחד ואחד מחבירי בדיעותיו ומדותיו, כענין הרמניות ואכזריות, נדיבות בעולם, גאות ועונה, האבה ושנאה, חזוה ועצבות, ותאוה וכבוד, וכן לרבבות, והכל יש בכח נפש פרטי, דהרי האדם הוא בעל בחירה אל אשר יחפוץ יטנו, ממילא יש הכל בהכל כל נפש.

וכן כל אלה כחות מדות עצמם הם בכללות העולם, כי יש עיר או מדינה או מקום אשר שם מדה זו שולטת, ומקום אחר שולט שם מדה אחרת, וכמו וישב העם בשיטים ויחל העם לזנות וכתוב בזוהר הקדוש כי המקום גורם, וארץ ישמעאל רוצחים ידו בכל, וכן אמור רז"ל (ספ'ות ט"ו) בגלעד נפשי רוצחים, וכן כדומה כל מה שיש בנפש יש בעולם. **וכן בשנה**, כי יש רגע או רגעים או יום אשר נשמת מתגבר בו מדה זו וכיום א' מדה אחרת וברגע אחר מדה אחרת שכל הג' דברים אלו עולם שנה נפש נבדאו על משקל אחד ממש וזה נודע, ולזה הטעם איש אשר קנה בנפשו איה מדה כגון יראת ה' אם הוא יבא למקום בעולם אשר שולט מדה וכן של יראת ה' יגיע ג"כ היום אשר בו שולט כח של יראת ה' אזי בהתאחד ג' אלה עולם שנה נפש אזי מתגבר בנפש האיש היאה מכת של יראת ה' ויהיה ירא ה' מאד והחוט המשולש לא ינתק בנפש אופן לא ימנעוהו בעולם.

אכן רובו ככולו, כי גם אם לו יצטרפו רק שנים מאלו הג' כגון שהאדם הוא יהיה במקום הוא לבד או בהגיע זמן שהוא לבד יתחזק ג"כ המדה זו מאד כי המיעוט נגדה תמיד אחר הרוח, ולכן בבוא האדם לאותו המקום ויצטרפו שני ועולא שני שהיום בשנה מורה על כל אחר נגדו האדם אחר הרוח, וכן בהתאחד הנפש עם הזמן נגדו המקום אחר הרוח, אבל כשיש איה מדה בנפש והוא במקום מהעולם אשר בו שורה מדה אחרת והיום מהזמן מורה על מדה אחרת שלישית אז אין שום מדה מתחזקת בנפש היות אין לה עור וסומך (אות נג) ואדרבה כמה כמתנגדים לכה הנפש היא היות הם באים משליטת מדה אחרת.

ושמור דבר זה כל גדול בכל התורה כולה שכל דברי התורה צריך האדם להשתדל לפי שכלו ולמצוא איך הברירה המה נמצאים בג' אלה בעולם שנה נפש. **הרי ביארו קצת ענין עולם שנה נפש, והוא גדול בכל התורה וכל הענינים.**

וכ"כ בספה"ק **ישיר דברי אמת** (אות נג) ואחר כך ביום בני אדם ה' הגדול והגורא שהוא שם שכלו ולמצוא איך הברירה המה נמצאים בג' אלה בעולם שנה נפש. **מידוע מה ראש השנה**, ר"ל שהוא הריא שם של השנה, כי יש בזמן כל האיברים שנה, **מידוע מה שכתוב בספר יצירה עולם שנה נפש כולם בסגנון אחד**, והוא ראש, וכמו **בראש בעת הדבק האדם מחשבתו מאד בדבר אחד**, מתאספים כל כחות האברים שם, ואינו רואה ואינו שומע ואינו מרגיש, מחמת גדול כה המחשבה שמתגברת אז, כן בראש השנה

מתאספים כל הכחות של נפש האדם והעולם והשנה לשרשם, ומתצמצמים בראש, כמו בשעת הבריאה שכלה בראצו הפשוט לברוא עולמו ית"ש.

וראה עוד מה נראה שכלה בראצו הפשוט לברוא עולמו ית"ש. וזכרנו בפסוק אל תהי כסוס כפרד אין הבין במתג ורסן וגו' (תהלים ס"ו), בשם הרב המגיד מו' מנחם מענדל ז"ל דק"ק באר, כי **כסוד עולם שנה נפש שנתעורר שמחה בעולם, או הצדיק ע"י השמחה עושה פעולה בדברי קדושה בתורתו ותפלתו ושמחה, מה שאין כן בארבע שפתיה השמחה בולקין ב'זרוז רמה, וכיוצא בזה.**

¹ תולדות יעקב יוסף ר"ך לך אות ד'.
² וראה בספה"ק **פרי צדיק** (מאמר קדושת שבת מאמר ה) שכתב וז"ל: **וכמו שישראל הם כלל הבריאה דעולם כל הם כלל הזמן שהוא גם כן נבדא והכל הוא כלול בעולם ושנה נפש כידוע מספר יצירה והאדם עולם קטן** וכמו שאיתא באבות דר' נישו שיש בו דוגמת כל העולם כולו, וכן שו בו כל יום ימים גידים גיד שם"ה ימות השנה ובוזוהר הקדוש **גדי הנשה נגד ט' באב**, וכן נגד כל יום ימי **גיד מיוחד והוא המשמש באותו יום דלע כל נאסר האכילה בט' באב**, והגידין שנגד ימי השבתות הם השופעים קדושה בלב האדם והם המשמשים ביום השבתות, והוה כל הקדושה דשבת שניתן לישראל לאות ברית שקדושה זו שורה בגופם.

³ ואלו דברי קדשו (פר' תחומין): ולא נתמלא ירושלים אלא מחורבנה של צור (ענין מגילה י) שכל זמן שצור מלא ירושלים חרב וכשיחבר צור יתמלא ירושלים, וזה מה שאמר הקב"ה למשה רבינו ע"ה ושמתיך בנקרת הצור (שמות ל"ב) שינקר וינקב הצור ואז יתמלא ירושלים, ובאדם יש רמ"ח איברים ושם"ה גידים שהם כסוד תר"ג מצות התורה רמ"ח עשין ושם"ה לאיון שהם כסוד השם הו"ה ב"ה, כמו שאיתא (תורת ח"א כד) "שמע ע"ה שם"ה זכרי עם ו"ה רמ"ח, וכשהאדם מטוהר ומקדש כל איבריו וגידיו מתפשט עליו הקדושה העליונה הכוללת כסוד בקרבן קדוש.

ומה שיש בנפש יש בעולם ויש בשנה, ויש בעולם גם כן ראש עפרות תבל (משלי כ"ו), עיני הארץ (ענין ירידת ד"ו), סבור הארץ (שופטים ט"ו), כל וכל האיברים והגידים, **צור היא בחינת הגיד הנשה שבעולם**, וכמו כן בשנה היא תשעה באב וכל הנשה שבו נחרב הבית המקדש והוא כסוד הכתוב (ירמיה נ"ג) נשתה גבורתם היו 'לנשים' בחינת דמנשי לבר נש מפולחניה המקדשית (אות נ"ב).

ולכן מזהירנו בני ישראל על גיד הנשה ואפילו על השומן של גיד, וצריכים לחטט ולנקר אותם בבחינת נקרת הצור אז יתמלא ירושלים סוד ידלו' שמ"י, סוד 'כל מקום' אשר אזכיר את שמ"י ויהיה התפשטות והתגלות שכינתו יתברך בכל העולמות והברואים.

⁴ וז"ל (פר' בדרים תר"ו): וזה הי המלחמה עם השר יוגע בכף ירכו שהוא מקום המיוחד לכוהן על עשו כדאיתא בזוה"ק האוכל בת"ב כאילו אכל גיד הנשה ע"ש, והיינו שיש לו בנפש מקום מיוחד, וכמו כן בזמן **וכמו כן במקום הר זה של שעיר**.
⁵ מובא בספה"ק **אבות ישראל** (פר' וישלח) בזוה"ל: על כל לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה. **א"ת ר"ת תשעה אב רמז שלא יאכלו בני ישראל בתשעה באב**, והוא צולע על ירכו רמז לגלות.

וכן הובא בספה"ק **שפת אמת** (ליקוטים ל"ח חזקא וז"ל): כי יש שם"ה גידין נגד ימות השנה, וכל יום קורא לאדם לקיים מצוה המיוחדת ליום ההוא ששם"ה מצות לא תעשה מכוונים גם כן לגידים ולכל גיד מצוה מיוחדת ויום מיוחד, **וזוה"ק י ט' באב נגד גיד הנשה והיא הלא תעשה המכוון נגדו.**

בזוה"ק¹: "ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, א"ת לאסגאה תשעה באב, דלא אכלין ביה ולא שתין".

בפשטות דברי הזוה"ק כתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספה"ק משיב צדק² שהשייכות שבין גיד הנשה לתשעה באב היא ששניהם הם איסור אכילה שנתקן עבור צער שאירע לאבותינו.

וז"ל³: "מצינו איסור אכילת גיד הנשה לזכר צער שאירע ליעקב כמו שנאמר 'על כן לא יאכלו' וגו', ובספר חסידים⁴ למד מזה להתענות יום שמת אביו עיין שם, ויש לומר דמזה גם כן למדו תענית תשעה באב, ובזוה"ק 'את גיד הנשה לאסגאה תשעה באב' וכו' עיין שם, ולפי מה שכתבתי גם על דרך הפשט בדקדוק אסמכוה אהאי קרא דמלאו זו של תורה הוא שלמדו חכמים לתקן דוגמתו ובכלל אשר יורוך לחדש דבר מה שנלמד מדברי תורה כיוצא בו".

אמנם בפנימיות העניינים יש כאן שייכות מהותית בין עניינו של תשעה באב לעניינו של גיד הנשה⁵, והיינו משום שחורבן הבית המקדש שדרכו היתה האלוקות מתגלה - שזמנו היה בתשעה באב - מתבטא גם בגיד הנשה שאף הוא מונע מן האלוקות להתגלות בחלקים הנמוכים והמעשיים של האדם, וזהו "החורבן הפרטי" של כל איש ישראל בשעה שאינו מתגבר ומקדש את בחינת "גיד הנשה" שבו, וכמבואר בספה"ק מגן אברהם⁶.

וביתר ביאור מבואר בספרי הקבלה והחסידות כי עיקר הגיד שנשה אצל יעקב היה בירכו השמאלית המכוונת כנגד מידת "הוד" שהיא עיקר יציבות הגוף אף מצד שמאל - ומתבטאת בהתגלות האלוקות למטה אף מצד השמאל וההסתר, ולכן הוא מכון כנגד יום תשעה באב שאף בו נפגמה כידוע מידה זו, כדכתיב⁷ "הוודי נהפך עלי למשחית" וכן כתיב⁸ "כל היום דוה", ואכ"מ⁹.

ועי מה שביאר בה בספה"ק **מאור עינים** (פרו יטלחה) על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה נודע כי בסוד עש"ן שהוא עולם שנה נפש בכל אחד יש קומה שלימה מרמ"ח איברים וס"ה גידים מעין קומה שלהם כמו שכתב הרא"ב בפירושו לספר יצירה על פסוק (שמות י"ט, י"ט) ורר סיני ועשן כולו שתביט עש"ן מרמו על עולם שנה נפש כי כמו שיש בענף קומה מרמ"ח איברים וס"ה גידים כי יש בעולם שנה נפש שמיניו שנקרא הארץ בשם איברים עבור הארץ ופי הארץ ערות הארץ וכן **בשנה הימים מיוחדים שכל אחד מס"ה ימים הוא בחינת גיד פרטי ויום ט' באב הוא בחינת גיד הנשה מן קומת השנה שהוא בבחינת מאוריים שם אחיזת הקליפות ועל כן הוא יומן שליטתן שנחרב הבית בראשונה ובשניה ונלכדה ביתר ונחרשה העיר עבור שהוא יום שליטתן ואחיזתן שניתן להם אותו יום להיות מעלה אחיזה גם כן בקומת השנה וכמו יום הכיפורים שהוא יום עליין וקדוש וקדושת תעלה על כל העולם הזה של כל הארץ והמזרח שבכולן לקדושה שעל כן ביומא דכיפורי שטון אין לו רשות לאסטוני כמו שאמר רד"ל את זה לעומת זה עשה האלוקים כי תשעה באב הוא יום מנחב בטטרא אחרא להיות להן אחיזה יתירה ביום את שעל כן אירע בו מה שאירע.**

וזו מקים מריית תשעה באב בתורה בפסוק זה על כן לא יאכלו בני ישראל א"ת ראשי תיבות תשעה אב שאז לא יאכלו בני ישראל אלא יתנו חל על ידי אכילתן לטטרא אחרא וכמו שאמר האוכל בט' באב כאילו אוכל גיד הנשה שבאמת הוא בחינת גיד הנשה כאמור.

וזו מה שכתוב יובאק איש עמו עד עלות השרח וגו' שבאמת הוא גם כן היום בהוה כן תמיד כי הוא שטן הוא היצר הרע דמתיך הוא מתאבק ואוחז בישראל לצטרן ולהרחיק ממנו יתברך ולהרע להם והוא תמיד כן עד עלות השרח שיתנוצץ אורן ובהירתן של ישראל בימי משיח צדקינו במהרה בימינו שאז נאמר (זכריה י"ב) ואת רוח השמואה אגביע מן הארץ וכמו שכתוב (ישעיה ל"ד, י) כי זבח לחם בבצרה שהוא ביטול הרע מן העולם והזדקנות הקדושה בעולם שאז לא יהיה בחינת מלחמת ממלכת זו שהוא מבחינת אחוריים שאז יתיחדו ישראל כבוראן בבחינת זיווג פנים פנים מאין שום קייטורג הרע ו"ה היפך ממה שבאדם אחר החורבן (זכריה ב, א) והיו לאחור ולא לפנים. וירא כי לא יכול לו כל יעצבו בני ישראל ויגע בני ישראל שהוא בחינת מאוריים בחינת גיד הנשה יום תשעה באב שם נענן להרע להם ועשה מה שעשה ועל ידי שליטתו ומלחמתו המייד עם ישראל באו הגלות לכלל ובפרט שהוא גלות הנשמה מיצר הרע שעל ידי השרח המכסה אור ההשגה ניטל ונתחסר הדעת מישראל שאין לה דעת שלם כמו בחינת בשעת מות תורה שהשיגו מה שהשיגו שהוא סוד במספרו ר"ח תורה לחיזונים על ידי שנחסר מישראל דעת התורה על ידי חשכותו שהוא מחשיך האור ומרחיק את ישראל מחבורת ברין הוא עד עלות השרח במהרה בימינו אז יהיה ביטול הרע שאז מלא הארץ דעה וגו' וכמו שכתוב (שם ל"א, י) כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם שממילא יהיה כך כשיבוער הרע מן העולם והיה אז שלימות התורה ויצאו כל בחינות התורה שהיה שבתה יצאו מן הקליפות וחזרו לשלשלת שהוא סוד יציאת הדעת מגלות זה שאמר רד"ל במסכת ראש השנה כי טיטה ושיטה שנטלו אמנות העולם מישראל וירושלים עתיד הקודשא בריך הוא להחזיר לנו שהוא לכוננת האמור שהתורה נכתבת שטיין שטיין שכל הישטין של תורה דעת שנטלו ממנו עתיד הקודשא בריך הוא להחזיר לנו על ידי שיטולת הרע וממילא יהיה ריבוי הדעת ולא יהיה עוד בחינת

אחוריים כי אם בחינת פנים פנים כמו בשעת מתן תורה שנאמר (דברים י, ד) פנים פנים דבר ה' אל כל קהלכם את כן יהיה בביאת הגואל במהרה בימינו אמקנן נצח סלע ועד ברוך ה' לעולם אמן ואמן מילוך ה' לעולם אמן ואמן.

ובספה"ק **אמרי פנחס** (שפר א"ל תול) הובא רמז נוסף לזה: "את גיד הנשה" בגימ' "תשעה באב".

י וישלח קע ע"ב.
י ואלו דברי קדשו (אות סא): ותשעה באב דנתקן קודם זה בחורבן ונוצר בכתוב מלשון הכתוב (זכריה י, ב) האבכה וגו' כאשר עשיתי וגו' נראה דישאל מעצמם עשו כן וקבלו כן על עצמם ואחר כך הוסיכם מפי נביא (ואנשי כנסת הגדולה) שאמר (שם י, י"ט) צום וגו' יהיה לישון וגו' ותיקנו אז דבמונן שמד יהיה צום ובעת שלום לישון וזה היה אחר בנין הבית בימי דרישין בן אסתר אחר משה דנגמליה, וגם כזה מצאנו בתורה כחאי גוונא שעשו בכי ואבל למיתת צדיקים, וגם מצינו איסור אכילת גיד הנשה לזכר צער שאירע ליעקב כמו שנאמר (בראשית ל"ב, י"ג) על כן לא יאכלו וגו', ובספר חסידים (סימן ר"ל) למד מזה להתענות יום שמת אביו עיין שם, ויש לומר דמזה זה כן למדו תענית תשעה באב, ובזוה"ק (פרשת וישלח פט"א ע"ב) את גיד הנשה לזכר צער תשעה באב וכו' עיין שם, ולפי מה שכתבתי גם על דרך הפשט בדקדוק אסמכוה אחאי קרא דמלאו זו של תורה הוא שלמדו חכמים לתקן דוגמתו ובכלל אשר יורוך לחדש דבר מה שנלמד מדברי תורה כיוצא בו. יו סי ר"ל.

יט וכמבואר בספה"ק פרי צדיק (פרו מסות א"ב) וז"ל: והגם כן ענין אחד כמו שנאמר בגיד הנשה עד היום היה וכנזכר בזהר הקדוש הרמז על פסוק יובאק איש עמו ס"ה גידין יש באדם כמננין ימות החמה שנאבק היצר הרע עם האדם וירא כי לא יכול לו ויגע בכך ירכו ששם יש לו אחיזה והוא כנגד תשעה באב שנחרב הבית על ידי חטא זה על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה עד היום הזה שלא ליתן אחיזה כל ימות העולם הזה עד לעתיד לבו ששניבא בית המקדש במהרה בימינו והיפך צום החמשי לישון ולשמחה אמן כן יהי רצון.

י ואלו דברי קדשו (פרו מסות): הענין הוא דנודע מה שאיתא בשל"ה הקדוש (מסכת תענית תרא) על פסוק (בראשית לב, ב) על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה כי א"ת נוסריקון תשעה א"ב, כי יש בשנה ס"ה ימים ונגד זה יש באדם ס"ה גידים שכל גיד הוא נגד יום אחד, וגיד הנשה הוא נגד תשעה באב. והוא מלשון דמנשי לבר נש מפולחניה דמריה (זוה"ק ת"א ק"ע ע"ב), שמחמת חורבן הבית שהיה בתשעה באב מנשך מה שהאדם שוכח בעבודת הש"ת. כי קומת גוף האדם היא כבוד בית המקדש, והאדם הבונה בנין חדש בלביה ובאברים דיליה שמחדש את עצמו בכל עת ורגע לעבודתו יתברך זהו היא בחינת בנין בבית. מה שאין כן המורק מונע עול תורה והתפלה והורק אחרי עריות לבו שוכח בנין בבית. מה שאין כן המורק מונע עול תורה והתפלה והורק ביה ונעשה חרב וריק מקדושתו יתברך, וזה על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, א"ת נוסריקון תשעה א"ב שבו היה חורבן הבית הכללי, ומזה מנשך גם חורבן הבית הפרטי מן שהאדם שוכח בעבודת הבורא ב"ה בחינת גיד הנשה דמנשי לבר נש מפולחניה דמריה.

¹ דניאל י ח.

² איכה א יג.

בספה"ק חסד לאברהם ב"ב.

גיד הנשה שעינינו גילוי אלוקות למטה – מתקן את גגם גיד הנשה

והנה ידוע מה דאיתא בספרי הקבלה"ה והחסידות"ב – ובפרט בשיעור הרה"ק בעל האמרי נועם מדיקוב זי"ע"ה –

האמיתית ביראה והאהבה בימים האלו או היא העת זמן של התגלות כתר מלכותו של הקב"ה, וזה מרומז במטות" מסעי" שבגימי כמנין 'כתרו ועוד ט' יותר, לרמוז שבתשעה ימים שמן ראש חדש אב עד תשעה באב הוא הזמן של הגלותו הכתר מלכותו של הש"ת וכתר של משיח כי בתשעה באב נולד משיח, ונזכה א"ה לביאת משיח בן דוד ויגאלנו גאולה שלימה בכלל ולפרט ברוחניות במהרה במרוה בימינו אמן.
 כ"ו זול"ק (ליקוטיו ב"ה): והו שאמרו רבותינו ז"ל (אסתר פתיחה א), **בתשעה באב נולד מנחם, שזה היום הוא נקודה אחרונה בחינת גיד הנשה**, (ע"י זול"ק וישלח ק"ע ע"ב), **הסתלקות המוחין לגמרי, ובראות היום נולד מנחם, הנודע הגדול, כשבא לקץ האחרון מגיע לאור הגדול**.
 כ"ז ע"י שער הכוונות, ענין חנוכה עמי שכו; סידור ר' קאפלי ח"ב דף נח ע"ב; מגלה עמוקות ואחתנו אופן טו; ש"לה פרי יושב ת"א אות ב'.
 כ"ח כמשי"כ בספרי"ק ייטב לב (פרי דברי זול"ק; איתא בזהר ויק' וישלח (ק"ע ע"ב) על הפסוק (בראשית לב: לו) **על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, כלומר גיד דאיהו מנשי לבני נשא מולחנא דמאריהו**, ואית בבר נש ש"ה גידין ולקבליהו נש"ה פקודין ולקבל נש"ה יומי שתא, והאי תשעה באב חד מנהון דאיהו לקבל ס"ם חד מנשא"ה מלאכין, ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל "את" גיד הנשה, "את" לאסגאה תשעה אב דלא אכלין ביה ולא תשיין, עיי"ש, וזה נראה לי שרומז התובן (לפני פה ז"ה) דבור "את" אשר עשה לך עמלק, א"ת דידיא, רומז תשעה אב, אשר עשה לך עמלק וגו'; הוא יצא הרע שור של עש, והיה בהניח כי אז לא תשחך, כלומר כי מאן אדאיל בתשעה באב אכלו אכל גיד הנשה המשח לבני נשא מפולחנא דמאריהו, כאמור שם בזוהר הק', והיה בהניח אז לא תשחך פולחנא דמארך, והבן.
 והנה, **מוזב אברתו הארזי"ל** (שער הכוונות, ענין חנוכה עמי טכ) **ובשלה"ה** (מפי מגילה, פתיחה לפרק תורה

אור) **כי חנוכה ופורים תקנו חז"ל לתקן זה, ולזה תקנו חז"ל (שבת ט"ו ע"ב) חנוכה להודות ולהלל, לתקן דתור, ירכא שפאלא**, ופורים נצח, ירכא ימינא, ולזה איתא בשלחן ערוך (פני אברהם ד"ה ט"ו) נהגוהם העירום "לסבב" בחנוכה, ופורים תקנו (אסתר ט"ז כ"ב) משלוח מנות וגו' ומנות לאביונים, כי עיקר תיקון הירכים לאמץ ברכי דרבנן, עיין שם בזוהר הק' (ק"ע ע"ב) רבי שמעון פתח (חילקה א"ח) כמראה הקשת כו', (קטן) כתוב (בראשית ט"ז) על חגוהן תלך, דאתברתו תמכין דליה וקצצה רגלו, וכד שיראל לא בעין לסמכא לאורייתא אינוי יתבין ליה סמכין ויתקן פתח דחילקה רגליו, וזה תזי חר לא בעי עבדי, ויגע כ"ה ירכו (שם לב, כ), אמר כיון דאתבני פמכין דאורייתא, מיד אורייתא לא אתתקן כו', עיי"ש היטב. ולזה תקנו בימי חנוכה לחזק ולאמץ לומדי תורה, ועץ חיים היא למחזיקים בה כ"ו (משלי ט"ו כ).

כ"ה ראה בספרו אמרי נועם (פני תולדות אור) שכתב זול"ק: בפסוק וידו אוזחת בעקב עשו (בר' כ"ו), **הנה עשו היתה לו קצת אחיזה ברגל יעקב כפגם גיד הנשה. והתיקון לזה ידוע, אשר זה חנוכה הוא התיקון של יצחק**, וביאר יעקב בנות תלתי יחדוין, הו"ה"ה אה"ה"ה אלק"ם, הו"ה"ה אדנ"י, שהוא מספר נ"ו (עיין בפערי שער ר"ה חנוכה ופורים פרק ז), והנה עק"ב עולה אה"ה אלק"ם אדנ"י, אה"ה מנחת שו"ה"ה אוזח בכל א"ה ועל, והו דו"ו עולה הו"ה, והיא האזח בעק"ב, אה"ה אה"ה בשמות הו"ה, ועולה למספר נ"ו ועל זה **תבטטלה אחיזה עשו בירך יעקב, ואדרבה, יעקב אוזח בעקב עשו, לקצץ רגלי רשעים**.

עוד כתב שם (ע"י וישלח א"ת): בפסוק שלחנ"י (ע"ג"ה השח"ר"ו) (לכ"ו), עולה מספר מכון כ"י נגע"ב בכ"ף יר"ך יעק"ב ח"ה הנש"ה (בראשית לב: לו), והוא במספר אלק"ם וארבע"ה ושעה, הרמוז במספר שם אחד ע"ב בשמות הנראים על יצחק"ה, שהוא אלק"ם האל"ף כסוד אלק"ם (עיין בסידור ר' קאפלי ח"ב דף טח), ועל ידי **הדלקת אור השמן ניתקן פגם גיד הנשה** וזה שם יוצא מהפסוק (שמות י"ז), ויאר את הלילה.

עוד כתב שם (פרי וישלח דף קלו) ב"ה"ה וכתב ש"ך עיה"ה) **אשר אותו הפך חנוכה, מנכורא בילקוט ראובני** (בפרי וישלח דף קלו) ב"ה"ה וכתב ש"ך עיה"ה) **אשר אותו הפך נתגלה ליעקב**, וכמו כן לשונותיו, ולשמן מחשאה, עיי"ש (לפני השלח), וזאת אסור שמן של אשת בעדשה הבניא, ונראה שתיבת לשימון הוא שם, ויעקב א"ה על פנים קטנים שהוא שמן של **מנורת חנוכה, לתקן פגם הגיד הנשה, כנועד כל זאת מספרים רבים**.

וזוה הרמז, ויזק עקב אבן רמוז על בחינת תלכות כ"ל שהיא המנורה, וז"ל וירימה מצבה, וצ"ה להמשיך בחינת שמן אור השחך שם ע"ב אל אלק"ם שהוא המנורה, ועל כן המנורה, ענינה הוא ע"ב אדנ"י כ"ל, ולזה ויק"ח יעק"ב אב"ן עולה פכ"ים קטנים"ם, וכל הפסוק ויק"ח יעק"ב אב"ן וירימה מצבה עולה שמ"ן עם ג"ה הנש"ה שעל ידי שמן מנורה יתקון פגם גיד הנשה כ"ל".

ומבואר בספרי החסידות דאך השתתרו **דאך השתתרו דאך הנשה ובתשעה באב – יהיה בעולם – המתבטא בגיד הנשה ובתשעה באב – יהיה ממשיך עד לעתיד לבוא, כיון דבעולם הזה לא יהיו לעולם בשלימות גמורה**, מ"מ הרי שהמדריגה הגבוהה ביותר של אלוקות מסתתרת דווקא בתוך האסתרה הגדול ביותר שלהם"ה, ולכן דייקא בתשעה באב נולד משיח כמבואר

כ' כמשי"כ בספרי"ק **שפת אמת** (ליקוטיו לחד"ו) זול"ק: **בוז"ק** (פ' וישלח) **האולכ בתשעה באב כגיד הנשה, כמו שיש גיד שאינו מתוקן מאחר שנגע בכף ירכו כמו כן יש יום מיוחד כי אין השלימות בגוף ובעולם הזה, אבל שבת ושם ישראל ה"ה בחי' ציור רמ"ח וססה בפשט ונשמה ולאו דנפעה כמו שלימות כמו שאמרו פוסט סוכת שלום לכן דוחה תשעה באב, כי לדקדק כי בנדר ויחלוקת השמחה פורס סוכת שלום לכן לומר דמתחלת ה' ד' צומות גם בשבתות רק עתה דאם יש שלום אין צום, ושבת יש שלום לכן אין צום. ולכן רצה רבי לומר מאחר שנגדלו ידחה כי אם ה"ה תקנה ראשונה לצום אחר השבת אין רצה רבי לעקור.**

ובנוגע לקדושת שבת המשלימה את החיסרון דת"ב וכ"ל, ע"י בספרי"ק **שפת צדיק אפר (דברים)** שכתב זול"ק: וכן עתה **ט' באב יום שנקבע רחמנא ליצלן בני' לדורות יום נשאל** **שבכל השנה, כדא"י בוז"ק** וישלח (ק"ע ע"ב) ש"ה"ה ימים נגד ש"ה"ה גידין, ט' באב נגד גיד הנשה, וקדושת השבת קודש מהפך החשכות לאור גדול.

וע"י עוד מה דאיתא בספרי"ק **שפת אמת** (ליקוטיו ש"ך לחד"ו): (בעונותינו הרבים כתוב וזהו הנפך כי כי חס ושלום כשחוטאין נקדאים גנים משתימים ששם בנים על ריבוי הכבוד שמויחדים להרבות כבודו כי הכבוד שייך להבן והיראה בחינת עבד כמו שכתבתי במקום אחר פירוש אם אב אני א' כבודי כו', ויש מצות עשה ולא תעשה, אמרו חז"ל רמ"ח מצות עשה נגד רמ"ח אברים ולא תעשה ש"ה"ה נגד הגידים **ותשעה באב נגד גיד הנשה** **אור מסע"ה גידים ש' אדם** עיין שם, פירוש האברים הם העיקר בחינת ימין שהיא מצות עשה בחינת עשה טוב ולא תעשה בחינת **סור מרע שהוא השמאל והם הגידין שאינם עיקר החיות אבל ההמשכה על ידי הגידים הצינורת כי ולזאת שליטת היצירה"ו וס"ה יתור בשחיות אבל תעשה שאין זה עיקר החיות וצריך עבודה לנקות הצינורת הנ"ל**.

וכיבוד וקטען כף ירך יעקב, עגול ככה, פירוש לקרב הרחוקים על ידי אור מוקף שהוא בחינת אוהב ומקופ כפי כל כמו שכתבתי במקום אחר פירוש עובר לטוה, והוא תיקון השלם כמו שיהי לעתיד במהרה בימינו אמן, ונקבע **תענית בתשעה באב שעל ידי החיזוי והתשובה בני ישראל לא שנה טעם יתקן גם בחינת גיד הנשה**, וכתבו וזוה"ה כי יהי לעתיד י"ח ונקרא מעד, פירוש קבוט וקימא בחינת הימין נצחיות עיקר החיים כי מיני מתברכין כל שיתן יומין כו', ויש מצות עשה מודעים לשמחה הוא תוספת כבוד ופאר בחינת עשיר בשמאל כ"ל, וכמו שבארתי במקום אחר כי השמחה הוא דבר חדש חוץ מהגוף שעשיר קענין עשיר ושמה בחלקו כ"ל, ומכל שכן **יום חנוכה הוא אחר התיקון שיהי תוספת פאר וכבוד לקרב הרחוקים שיהי כבוד ה' מלא שיתגלה כבוד הארת אין סוף ב"ה וברוך שמו גם כגיד הנשה שהוא כף ירך יעקב כ"ל**.

וזוה שאמרו חז"ל כי בבתי גוגי אין ח"ו עצבות וכתבי אני ה' לא שניתו יום; שם: אחד ושמו אחד בהעלם עצמותו ונק' כללה ה' אחד וזה אני ה' לא שניתו, ובבתי בראי נאמר המבטרים תבכה נאפי כו' והוא בחינת העשירות כ"ל בחינת הודו' הנפך שהוא תוספת כבוד שעל זה נשמי אם אב אני א' כבודי, ולזאת מירית בני ישראל ותעניתם בתשובה שלימה ובהשתפכות עומק הלב וכלות הנפש על מעיט כבודו יתברך שיתרבה במהרה בימינו אמן על ידי ה' ויתוספף גם עתה שמחה וחדוה לפני הקב"ה וברוך שמו, ונאמר מיד נחמו נחמו עמי כו'.

א"כ כמשי"כ בספרי"ק **מגן אברהם** (פרי דברי מוסרין) זול"ק: והז על כן יאכלו בני ישראל את גיד הנשה (בראשית לב: לו), דנועד לעולמות מה שיש באדם ש"ה"ה גידים יש גם כן בשנה ש"ה"ה ימים שכל יום מכון נוד אחד ותשעה באב הוא נגד גיד הנשה שנאמר באיכלו, וכמו כן תשעה באב אסור בו לאכול, ולזה על כן לא יאכלו בני ישראל א"ת נוס' למפרע תשעה אב שהוא נגד גיד הנשה, שנקרא שמו הנשה על שם שמנשי לבר שם מפולחניה דמאריה כמו שאיתא בוז"ק"ה (ח"א ק"ע ע"ב) שיש בו שליטת החיזונים השמתיים את האדם מבעבדת הבורא ב"ה וכו"ב.

אכן אף על פי שהם ימים המנומים בשנה עם כל זה איתא (פרי דודא איהב ב' פסיקתא פ' לג) שבתשעה באב בלדי שיש שיהא שיהא הליה והתגלות אורו של מלך המשיח, ולכן אדרבה אז היא שעת הכשר שיש האדם לכל למחוז חצרו ורצונו דברכי עבודת הבורא ב"ה, על ידי שיאמץ ויחזק את עצמו ויסיר מאתו החשכות אז יזכה לאור גדול להרגיש שהוא של מלך המשיח, וזה מרומז בה"ה"ה ימים שבין המצרים שהוא כמנין השם אה"ה"ה שהוא בחינת תשובה, ובאת"ה הוא שם הקדוש תצמצ"ש שבגימי כמנין 'כתר', שעל ידי התשובה

והן בחטאם של ער ואונן^ג.

מטרת היוונים גם היא היתה להחשיך עיניהם של ישראל שלא תתגלה האלוקות למטה - "להשכיחם תורתך" "אין לכם חלק באלוקי ישראל" - וכעניין "גיד הנשה", אולם החשמונאים התגברו עליהם ונצחום, וזה התבטא דייקא במציאת "פר אחד של שמן" שממנו הדליקו נרות המאירים ומגלים את הימצאות שכינתו בתחתונים, ויכא שאמרו חז"ל בשבת^ד: "וכי לאורה הוא צריך, אבל עדות היא לכאי עולם שהשכינה שורה בשארל".

ואיתא בספרי החסידות^ה כי על כן מדליקים נר חנוכה דווקא בשמאל, משתחשך, למטה מעשרה, בחוץ, הכל על מנת להדגיש את העניין הנ"ל המתבטא דייקא בימי החנוכה, שבהם זוכים אנו להאיר את אור האלוקות - שהוא ה"אור הגנוז" (ועוד יבאר במאמר "אור הגנוז" לחנוכה תשפ"ב) - אף למטה בתחתונים ובכלי המעשה הגשמיים של האדם^ו, ולתקן את הפגם שנעשה על ידי לעקב ב"ק הנשה" שבירך בשמאל בבחינת "הוד", כדאיתא בספה"ק שפת אמת^ז.

נאחז במקום החשיטה, שהוא קנה ווסט וורדין. **ואמר 'טול גיד הנשה' להראות עוד אשר ער ואונן בני יהודה הוסיפו לחטוא כפגם מדת צדיק יסוד עולם, ועל כן ע"ר אונן עולה ג"ד הנשה", כדאיתא בספרים** (ענין בברכ"ע מאמר תרי"ג פרק ב).

ונהנו חנוכה הוא תיקון לזה, וניתקן חטא מכירת יוסף, כידוע עומד יו"ן עולה יוסף (ענין במגלה עמוקות ריש פרשת מקץ, ובפרשת ואתחנן באופן רב). על כן נרמז וטב"ח טב"ח והכ"ן, תיבת וטב"ח הוא כ"ה בכסלו, וכל התיבות וטב"ח וטב"ח והכ"ן הם אותיות חנוכה, ושאר אותיות עולה ל"ו שהם ל"ו נרות. גם וטב"ח טב"ח והכ"ן עולה כהנ"ם, אשר על ידי כהנים נעשה הנס ביום כ"ה בכסלו.

ואמנם ידוע אשר נדב ואביהוא הם בחינת נצח הוד (ענין בתקו"ף דף ס"ה), ועל ידי מסירת נפשם ביום שמיני למילואים ובקרובי אקדש, תקנו בחינת נצח הוד, כמו שמתיקן על ידי נר חנוכה שמיני נצח הוד. ועל כן נתגלגלו נשמתם אחר כך, ונתעברו בנשמת פנתס (ענין בבוהר ח"ג דף ר"ז, ובשער הגלגולים הקדמה לב), כי הוא הכהן, אשר על ידי הכהנים בא התיקון.

לזה איתא במדרש ויקרא רבה פרשה כ (את ד') אשר אתרן ראה אפרוחין מלקקין דם, קראו אותו בשם אפר"ח דייקא, שהוא נדב"ב אבהו"ה עולמים פ"א, ומתגלגלין פנינים שהוא ר"ח, ונעשה צירוף אפר"ח. ונהנו נדב"ב עולה יו"ם, אביהו"ה הוא כ"ה, **והיה הדבר בשמיני למילואים שהוא אות ח', לתקן הוהו, כי תמינא הוהו, כדאיתא בתיקונים** (דף כז ע"ב), **והוא צירוף חנוכה, כי ח' עם ח', יען כי על עילת הדבר על ידי פינתס הכהן.**

והוא הרמוז להם 'וטבח טבח', רומז על מסירת נפש שהיה להם, והכ"ן הוא המזוזה נדב"ב אביהו"ה, רמז לזה כל הנ"ל. ונהנו אמרו חז"ל (ספרא פרשת אחרי פרשה א) אשר נענשו נדב ואביהוה על שלא נטלו עצה מאביהם. ויוכל להיות אשר בשביל זה תיקונם היה כי ידו פינתס שקינא נשמתו מעשה זמרי, והוא דבר שאסור לנטול עצה, כי כך הדין בדבול ארמית קטאין פוטנין ב' (ענין מפרד"ס ע"ב), ואם שואל עצה מאחר, ראה אסור לפסוק לו. ועל כן תיקון בזה מה שהם לא נטלו עצה. ואיתא בליקוטי תורה פרשת ויקרא (ב"ה) ובה ענה תורה נ"א) אשר חטאם היה על אשר עבודתם היתה בקטנות שהוא מוחין דאימא, ולא עשו עבודתם בשמן שהוא מוחין דאבא, ופירשנו (במאמר ד' לפרשת אחרי) אשר זהו כוונתם באמרים "ל שלא אטלו עצה מאביהם דייקא.

ונהנו חנוכה שהוא ג"כ תיקון נצח הוד, והעבודה היתה בשמן, על כן הוא תיקון הגמור. וזהו רמזו ייחי ביום השמיני קרא משה (ויקרא ט"א), **כי ייחי ביום מספר חנוכה, והוא השמיני** הוא שמ"ן עם כ"ה, רומז על שמן המנוחה של כ"ה בכסלו שהם ימי חנוכה, **והם יותר לתיקון נצח הוד מאשר היה בשמיני למילואים, יען כי בחנוכה העבודה על ידי שמן, וככ"ל" ונהנו נדב ואביהוה המרומזים בנצח הוד, עולה נדב"ב אביהו"ה נצ"ח הוד" מספר נ"ר, כי נר חנוכה הוא ג"כ לתיקון נצח הוד. ונתגלגלו פנינים הכהן, כי נדב"ב אביהו"ה כה"ן עולה יוסף" שהוא איתקן צדיק יסוד עולם, **והוא תיקון שלש בחינות נצח הוד: יסוד, בסוד החינת המנוחה לתיקון על שטחים מנוחה** (ענין פניה שער ר"ח חנוכה פ"ד), וידוע מהמקובלים אשר בחינת יסוד נקרא רות, בסוד (והנה ר"ח דף ק"ב ע"ב) 'רוחא דשביק ביה בעל' (ענין בשער המוספים פרשת יחזקיה ונהנו בתרין חרותין, ובשער המנוחה דרשי מונח קיש דרשי ו). והוא בראז דקרא (במחשבה א"ת) 'פרו ורבו', העולה ר"ח, כמו שנאמר גבי יוסף (שם ט"ג) 'וימררהו ורבו', ועל כן נאמר (בראשית מט לח) 'הנמצא כזה איש אשר ר"ח אלקים בו, ובצירוף ר"ח - שהוא יסוד - עם נצ"ח הוד" יעלה למספר ג"ד הנשה", שניתקן פגם הגיד על ידי נר חנוכה תיקון שלש בחינות נצח הוד יסוד.**

והוא הרמוז בקרא (תהלים א"ק ב') **כח מעשיו הגיד לעמו, כי הגיד הוא רומז על בחינת צדיק יסוד עולם שנפגם בעת שנגע בגיד הנשה, והוא: כח מעשיו הכלולים כולם בג"ד, כי כל שיפוי גופא מתחברין במוה**. על כן כ"ח מעשיו" מספר חות"ם, שהוא חותם אות

ברית קודש. והתיקון הוא בחודש כסלו"ו העולה עמ"ו, על כן נאמר 'כח מעשיו הגיד לעמיו'. וזהו מצאו הפך שמן שהוא בראז כשמן הטו"ב, העולה הגי"ד, והיה מונח בחמתו"ו של כהן גדול, בסוד כ"ח מעשיו"ו העולה חות"ם, ובחודש כסלו"ו העולה עמ"ו. ועל כן כ"ח מעשיו"ו הגי"ד עולה עולה ע"ד הכתוב (תהלים א א) 'אשר פרוי יתן בעתו'. ואיתא בזוה"ק (ח"ג דף נ"ג) דתא דצדיק, ולזה נאמר אצל פינתס לאחר שקינא זהו הנות, ותיקן צדיק יסוד עולם, נאמר לו (במדרש כ"ה) 'הני נותן לו את בריתי שלום; הריני' עולה כ"ח מעשיו"ו ע"ד לעמ"ו.

והנה עוד מש"כ בספה"ק **עטרת ישועה** (פרו ריש) וז"ל: "וזה בזמן שקפץ עליו רגוזה של יוסף, היינו בזמן חנוכה שהוא רזא דחנן סוד יוסף וניתקן אז הפגם של גיד הנשה כנודע, וזהו קפץ עליו בסוד גיד הנשה שקפץ ממקומו.

ג' כמשי"כ בספה"ק אמרי נועם (פרו רישא) וז"ל: **ולאשר ער ואונן הוסיפו לחטוא בזה, וכדאיתא בספרים אשר ע"ר אונן" עולה ג"ד הנשה** (ענין בברכ"ע מאמר תרי"ג פרק ג), על כן נאמר ללכך מטוב עד ר"ע, ואתיות ע"ר. ועיקב קרא גלע"ד עולה אונ"ן, היינו, לתקן פגם גיד הנשה, חטא עד ואונן, אשר חטאם היה בטומאת קר"ו העולה במילואו תשי"ו, וזהו יגר שהדות"א עולה תשי"ו. ובהא אזהרתו יתברך אל לכן שלא לדבר מטוב עד ר"ע, היינו, כי טו"ב עולה גי"ד, שלא לפגום לעיקב בזה.

יד דף כב ע"ב.
לה וראה מש"כ בספה"ק **אמרי נועם** (פרו ריש), דרשו (לחנוכה): **ולזה העמדת המנוחה למעלה מן, נגד נצח הוד יסוד כידוע** (ענין בפעריה שער ר"ח חנוכה ופרוים פרק ד), ועל כן נרשם על המזוזה שם שד"י, כי מזוזה"ה עם שד"י עולה יכ"ן בוע"ז צדיק. גם נר חנוכה הוא לתקן מה שנגע בכף ירך עיקב בגי"ד הנשה", עולה ג"כ כמספר הוד.

י' ראה מש"כ בספה"ק **עטרת ישועה** (לחנוכה) וז"ל: "וזהו סוד הקרא ויעתר יצחק לד' לנכח אשתו כי עקרה הוא (בראשית כ"ה), כי בהתיחדם הוא בחינת ר"ה מהשם כנודע (ענין בליקוטי תורה פרשת שמות ה"ה ענין שמות הוה", ולאשר מצורף אתונו ו"ה לתיבת נכ"ח) ועיקר אתונו חנוכה", והוה 'לנכח אשתו דייקא. ותיבת כ"ו עקרה"ה ר"ח"א מספר ז"ית. ועיקר עבודתו היה עבדו יעקב, כי בניתחד יצחק עם יעקב"ו הוא מספר שמ"ן הרמוז לשם זית של חנוכה, וזהו שפירש רש"י ז"ל (על הפסוק שם ב"ה לנכח אשתו) זה עומד בזוית זו וכו', רומז לשתי מצוות אלו, מזוזה ונר חנוכה, שמזוזה עומד בזוית שבימין ונר חנוכה בזוית שבשמאל. ולאשר עיקר בנים זכרים מכח האשה, כטעם אשה מזרעת תחלה וילדת זכר (ביבכות ס), ולכאשר הקרבנות של הנשיא: שקורין בחנוכה היו כל הקרבנות יחד מספר זר"ב, נגד זר"ב אברים דנובא. **הכל בא לימוד דחנוכה מסוגל להשפיע בנים זכרים, ועל כן על ידי מצות נר חנוכה אנו מתקנים פגם הירך שנגע בגי"ד הנשה" העולה גם כן בגי"ם זכרים**."

י' וז"ל (לחנוכה, תרנ"ט): מזוזה בימין ונ"ח בשמאל. כי הרשעים עמדו להשכיחם תורתך, ומזוזה הוא להזכיר לאדם תורת ה' ומצותיו. וכ' נר דרגלי דברך. וכן איתא שתכלה רגל מן השוק. ופי' מו"ז ז"ל הוא לטבל הרגלים והטבעיות. כי רגלים הם דרגין ותחתונים לכן הם מסוקקים ביותר בטבע עור והרגל הוא גורם שחכה. וכלה דברייס כמ"ש **ויגע בכף ירכו. והוא בחי' גיד הנשה דמנשיא פולחנא דמארי**. ומזוזה בימין כמ"ש נצח ישראל לא ישקר. לכן הוא בקביעות לעולם. אבל השמאל עוד לא נתקן רק בימי חנוכה נתקן גם השמאל. ואיתא מדמי טבוח טבח והכן אותיות חנוכה. ובמ"א איתא והכן טול גיד הנשה בפניהם. והכל ענין אחד כי ענין הכנה הוא הדויות. לכן איתא אלקיך ישראל. היפוך השכחה שלא לעשות המצוה כפי הרגילות רק בהתחדשות התלהבות בכל עת בדויות.

כל המאמרים - שנת תשפ"א

פרשת קרח	פרשת תצוה	פרשת בראשית
מאמר "הקטורת"	מאמר "רזא דגלגולא" ח"ג	מאמר "גן עדן" ח"א
פרשת חקת	פורים	פרשת נח
מאמר "טעמי המצוות"	מאמר "משתה היין"	מאמר "גן עדן" ח"ב
פרשת בלק	פרשת כי תשא	פרשת לך לך
מאמר ה"דעת"	מאמר "נקודת אנכי"	מאמר "גן עדן" ח"ג
פרשת פנחס	פרשת ויקהל פקודי	פרשת וירא
מאמר "כעס וקנאות"	מאמר "ולא יהיה בהם נגף"	מאמר "נבואה ורוח הקודש"
פרשת מטות מסעי	פרשת ויקרא	פרשת חיי שרה
מאמר "מחשבה דיבור מעשה"	מאמר ה"קרבנות"	מאמר "חומר וצורה" ח"א
פרשת דברים	פרשת צו	פרשת תולדות
מאמר ה"תוכחה"	מאמר "תרומת הדשן"	מאמר "חומר וצורה" ח"ב
פרשת ואתחנן	חג הפסח	פרשת ויצא
מאמר "עולם שנה נפש"	מאמר "הכשרת כלים"	מאמר "חומר וצורה" ח"ג
פרשת עקב	מאמר "והגדת לבנך"	פרשת וישלח
מאמר ה"תכלית"	מאמר "גאולת הדיבור"	מאמר ה"מלאכים" ח"א
פרשת ראה	פרשת שמיני	פרשת וישב
מאמר "עולם חסד יבנה"	מאמר "קיץ וחורף"	מאמר ה"מלאכים" ח"ב
פרשת שופטים	פרשת תזריע	חנוכה
מאמר "י"ג מידות של רחמים"	מאמר ה"התעוררות"	מאמר "אור הגנוז"
פרשת כי תצא	פרשת מצורע	פרשת מקץ
מאמר ה"תשובה"	מאמר "איך למעלה מעונג"	מאמר ה"חלומות"
פרשת כי תבוא	פרשת אחרי	פרשת ויגש
מאמר ה"ראשית"	מאמר "נצח והוד"	מאמר "כל ישראל ערבים"
פרשת נצבים	פרשת קדושים	פרשת ויחי
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"א	מאמר "העלאת המידות"	מאמר "נצחיות התורה"
ראש השנה	פרשת אמור	פרשת שמות
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ב	מאמר "תיקון הימים"	מאמר "קדושת היסוד" ח"א
מאמר "תקיעת שופר"	ל"ג בעומר	פרשת ורא
פרשת וילך	מאמר "רבי שמעון הולך אחר	מאמר "קדושת היסוד" ח"ב
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ג	הפנימיות	פרשת בא
יום הכיפורים	פרשת במדבר	מאמר "קדושת היסוד" ח"ג
מאמר "כל נדרי"	מאמר "עייגולים ויושר"	פרשת בשלח
מאמר "כיסוי הדם"	חג השבועות	מאמר ה"שירה"
פרשת האזינו	מאמר "תורה לשמה"	פרשת יתרו
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ד	פרשת נשא	מאמר "צדיקים ובעלי תשובה"
חג הסוכות	מאמר "פרשת סוטה"	פרשת משפטים
מאמר "הידיעה והבחירה" ח"ה	פרשת בהעלותך	מאמר "רזא דגלגולא" ח"א
מאמר "שירת הסוכה"	מאמר "קברות התאוה"	פרשת תרומה
מאמר "שמיני רגל בפני עצמו"	פרשת שלח	מאמר "רזא דגלגולא" ח"ב
	מאמר "התבודדות והתכללות"	

נכתב ונערך ע"י הרב חיים פנחס הורוביץ שליט"א | לתרומות והנצחות, ניתן לפנות לטל': 76879692 | תרומות ניתן להפקיד בבנק מרכנתיל 17 סניף 732 מס' חשבון 054-8461619
ע"ש "בית אשר ורבקה" (ע"ר) | לכל ענייני הגיליון, שאלות והערות, קבלת הגיליון באימייל, ניתן לפנות לכתובת אימייל: 2088014@gmail.com | ת.ד. זכרון יעקב 10/18 י-ם